

Warszawa, 12 sierpnia 2022 roku

Sprawa: Petycja w sprawie uchylecia art. 2
dekretu ogłoszonego w Dz. U. z 1946
r. Nr 34, poz. 209
Znak sprawy: DSP5.056.1.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Sebastian Adamowicz

Szanowny Panie,

W związku z petycją (e-mail z dnia 18 maja 2022 r.) zawierającą postulat uchylecia art. 2 dekretu ogłoszonego w Dz. U. z 1946 r. Nr 34, poz. 209, Minister Finansów, dziękując za zgłoszenie postulatu, na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) uprzejmie informuje, że nie zasługuje on na uwzględnienie.

W przywołanym w petycji publikatorze - Dz. U. z 1946 r. Nr 34 poz. 209 - został opublikowany dekret z dnia 27 czerwca 1946 r. o zmianie dekretu z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych (Dz.U. R. P. Nr 12, poz. 64). Dekret z dnia 27 czerwca 1946 r. zmieniał, w art. 1 pkt 1, art. 2 dekretu z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych. Zmieniony art. 2 dekretu z dnia 11 kwietnia 1945 r. otrzymał brzmienie:

„Organami administracji skarbowej są:

- 1) izby skarbowe, komisje odwoławcze przy izbach skarbowych oraz dyrekcje ceł - jako władze II instancji;
- 2) podporządkowane:
 - a) izbom skarbowym - urzędy skarbowe, urzędy rewizyjne oraz urzędy akcyzowe,
 - b) dyrekcjom ceł - urzędy celne - jako władze 1 instancji;
- 3) a) ochrona skarbowa,
b) kontrola akcyzowa,

c) organa, powołane do ochrony granicy celnej - jako organa wykonawcze władz skarbowych”,

Z kolei art. 2 dekretu z dnia 27 czerwca 1946 r. wprowadzał regulację, zgodnie z którą ilekroć w obowiązujących przepisach wymieniony jest „urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych”, należy rozumieć przez to: „urząd akcyzowy”, a ilekroć wymieniona jest „kontrola skarbowa” - należy rozumieć przez to „kontrolę akcyzową”.

Dekret z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych odbudowywał dwuinstancyjny aparat skarbowy w Polsce. Zgodnie z tym dekretem organami administracji skarbowej II instancji były: izby skarbowe oraz izby akcyzowo-celne. Natomiast władzami I instancji, podporządkowanymi izbom skarbowym były urzędy skarbowe oraz urzędy rewizyjne, zaś izbom akcyzowo-celnym - urzędy akcyzowe oraz urzędy celne. Ponadto działały Inspektoraty karno-skarbowe oraz podległe im brygady karno-skarbowe, jako karne organa wykonawcze władz skarbowych. Natomiast w zakresie akcyzy, organami wykonawczymi były placówki akcyzowe podległe urządnom akcyzowym, zaś w zakresie celnym – placówki celne podległe urządnom celnym (art. 2 pkt 1-3 ww. dekretu z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych).

Na mocy dekretu z dnia 27 czerwca 1946 r. o zmianie dekretu z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych powstały: organy administracji skarbowej, które podporządkowane miały być Izbie Skarbowej oraz Komisje odwoławcze przy Izbach Skarbowych oraz Dyrektorze Ceł (jako II instancja).

Przyporządkowano izbom skarbowym: urzędy skarbowe, urzędy rewizyjne i urzędy akcyzowe, Dyrekcjom Ceł: urzędy celne jako władze I instancji.

Ochrona skarbowa zawierała w sobie kontrole akcyzowe, organy powołane do ochrony granicy celnej jako organy wykonawcze władz skarbowych.

Ustawą z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów (Dz. U. Nr 10 poz. 101) Minister Finansów został odpowiedzialny za całokształt spraw związanych z zarządzaniem i koordynacją gospodarki finansowej państwa. Art. 7 ust. 2 wymienionej ustawy stanowił, że z dniem wejścia w życie rozporządzenia przewidzianego w art. 4, traci moc obowiązującą ustawa z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 64 wraz z późniejszymi zmianami). W art. 4 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. wskazano, że Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia organizację i zakres działania terenowych organów, podległych Ministrowi Finansów.

Jednakże ustawa z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14 poz. 130) zniósła m. in. wszystkie terenowe władze pierwszej i drugiej instancji podległe dotychczas Ministrowi Finansów (art. 36 ust. 1 ustawy), postanawiając w art. 37 ustawy, że dotychczasowy zakres właściwości zniesionych organów odpowiedniego stopnia przejmują rady narodowe i ich organa. Stosownie do postanowień art. 36 ust. 2 tej ustawy, przepis ust. 1 nie dotyczył administracji ceł i ochrony skarbowej.

Ponadto w art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. określono, że Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia znieść również inne - oprócz wymienionych w ust. 1 - władze terenowe.

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1950 r. (M.P. z 1950 r. Nr 57, poz. 654), wydziały finansowe prezydium wojewódzkich rad narodowych przejęły zadania izb skarbowych, a dotychczasowy zakres działania urzędów skarbowych, rewizyjnych i akcyzowych, rejony kontroli akcyzowej objęły wydziały finansowe prezydium powiatowych rad narodowych i rad narodowych miast stanowiących powiaty miejskie. Wydział finansowy prezydium powiatowej rady narodowej i rady narodowej stanowiącej powiat miejski podlegał powiatowej (miejskiej) radzie narodowej i jej prezydium oraz wydziałowi finansowemu prezydium wojewódzkiej rady narodowej. Natomiast wydział finansowy prezydium wojewódzkiej rady narodowej był podporządkowany wojewódzkiej radzie narodowej i jej prezydium oraz Radzie Ministrów i Ministrowi Finansów.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów oraz art. 23 ustawy z dnia 10 lutego 1949 r. o zmianie organizacji naczelných władz gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 43), zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. z 1950 r. Nr 22, poz. 188). Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 i art. 4 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów oraz art. 23 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 130), wydano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1951 r. w sprawie organizacji i zakresu działania organów kontroli i rewizji finansowej (Dz. U. z 1951 r. Nr 8, poz. 61).

Odnosząc się natomiast do pozostawionej na mocy art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14 poz. 130) administracji ceł i ochrony skarbowej należy wyjaśnić, że ustawa z dnia 26 maja 1951 r. o likwidacji ochrony skarbowej (Dz. U. Nr 31, poz. 243), w art. 1 zniosła odrębne organa administracji skarbowej – ochronę skarbową. W art. 3 ww. ustawy uchylono przepis art. 2 pkt 3 lit. a) dekretu z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych (Dz.U. R. P. Nr 12, poz. 64 i z 1946 r. Nr 34, poz. 209).

Ustawa z dnia 14 lutego 1952 r. o ustroju i zakresie działania administracji celnej (Dz. U. z 1952 r. Nr 10, poz. 53) w art. 1 przekazała sprawy administracji celnej do zakresu działania Ministra Handlu Zagranicznego. Stosownie do postanowień art. 9 pkt 2 tej ustawy utraciły moc wszystkie przepisy dotychczasowe w sprawach, unormowanych ustawą o ustroju i zakresie działania administracji celnej, a w szczególności utrzymane dotychczas w mocy przepisy dekretu z dnia 11 kwietnia 1945 r. o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 12, poz. 64, z 1946 r. Nr 34, poz. 209 i z 1947 r. Nr 24, poz. 95), dotyczące administracji celnej.

Przedstawiając powyższe, wniosek o uchylenie art. 2 dekretu ogłoszonego w Dz. U. z 1946 r. Nr 34, poz. 209 jest bezzasadny.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Finansów

Dyrektor
Departamentu Polityki Podatkowej

Marcin Lachowicz

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/